

Raz- govori na kraju života

UDRUGA PRUŽA PODRŠKU TEŠKIM,
NEIZLJEČIVIM I UMIRUĆIM BOLESNICIMA
TE NJIHOVIM OBITELJIMA
NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA.

USLUGE SU POTPUNO BESPLATNE
I DOSTUPNE SVIMA KAKO BI MOGLI
OSTVARITI PRAVO NA DOSTOJANSTVEN ŽIVOT
DO KRAJA U OZRAČJU LJUBAVI I PAŽNJE.

La Verna

DOSTOJANSTVEN ŽIVOT DO KRAJA

SAVJETOVALIŠTE:

individualni i /ili grupni savjetodavni rad
s oboljelima i članovima obitelji

SLUŽBA ZA

PODRŠKU U ŽALOVANJU:

individualni/grupni savjetodavni rad
s osobama u žalovanju

VOLONTERSKI TIM

POSUDIONICA POMAGALA

KONTAKTI:

(01) 558 89 17

099 312 77 49

palijativa.laverna@gmail.com

<http://laverna.hr>

<https://www.facebook.com/palijativna.skrb/>

Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku

Ovaj je dokument izrađen je uz financijsku podršku

Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Sadržaj ovoga dokumenta u isključivoj je odgovornosti udruge **La Verna**

i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta

Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

NEKE TEME ZA RAZGOVOR:

ŠTO OSJEĆATE PREMA
SVOJIM VOLJENIMA

O ŽIVOTU, USPOMENAMA,
PADOVIMA I USPJESIMA

O ŽELJENOM NAČINU ŽIVOTA
SVE DO SAME SMRTI

KAKO BISTE HTJELI
DA VAS SE PAMTI?

ŠTO ŽELITE DA BUDE RIJEŠENO
ZA VAŠEG ŽIVOTA I TKO VAM
U TOME MOŽE POMOĆI?

Iako će ostali možda u početku
željeti promijeniti temu, razgovor će
na kraju i njima donijeti olakšanje.

Ponekad je najteže razgovarati s najbližima.
Pokušajte prvo razgovarati s
nekom drugom osobom koju poštujete
i kojoj vjerujete.

Važnim temama poput ovih
bolje se posvetiti u nekoliko navrata
nego sve pokušati obuhvatiti
jednim razgovorom.

SVE AKTIVNOSTI
FINANCIRAJU SE ISKLJUČIVO DONACIJAMA.

PODRŽITE NAS!

IBAN: HR3724020061100823359

Vaš prilog pomaže nam
pružati usluge profesionalno,
kontinuirano i pouzdano!

ZAŠTO

JE TEŠKO RAZGOVARATI?

- ☀ Nitko ne voli razgovarati o bolesti i smrti. Sama pomisao na tešku bolest, na vlastitu smrt ili smrt bliske osobe izaziva u nama neugodne osjećaje.
- ☀ Upravo zbog toga teško bolesne i umiruće osobe često ostanu izolirane. Prijatelji i poznanici nerijetko ih izbjegavaju jer ne znaju što reći ili učiniti. Ne zovu ih tako često kao prije i misle da ih je vjerojatno najbolje ne posjećivati s obzirom na tešku situaciju u kojoj se obitelj nalazi.
- ☀ I unutar same obitelji razgovori se često izbjegavaju. Članovi obitelji boje se da će takvim razgovorom pogoršati bolesnikovo raspoloženje ili čak opće stanje. Bolesnik pak pokušava zaštititi članove obitelji i poštediti ih vlastitih strahova i briga te se povlači u sebe.
- ☀ Kad se radi o bolesti ili smrti, biti iskren prema najmilijima može biti vrlo teško.

ZAŠTO

JE RAZGOVOR IPAK POTREBAN?

- ☀️ Neki ljudi ne umru onako kako su željeli. Možda nisu ostavili oporuku ili izrazili želje u vezi s vlastitim pogrebom, financijskom potporom uzdržavanim članovima obitelji ili darivanjem organa. Ili možda jednostavno nisu izrekli sve što su željeli.
- ☀️ To nije tužno samo za osobu koja umire, nego i za njezine bližnje.
- ☀️ Postoji mogućnost da im ostane mnogo neodgovorenih pitanja te osjećaji tuge i žaljenja koji mogu biti duga vijeka.
- ☀️ Svima je u interesu suočiti se s konkretnim pitanjima vezanima uz smrt, bila ona udaljena godinama ili samo danima.
- ☀️ Taj proces nije jednostavan. No taj vas proces može i zbližiti.
- ☀️ Obitelji često kažu da osjećaju olakšanje nakon što su otvoreno razgovarali o smrti.

KAKO RAZGOVARATI?

- ☀️ Prepoznajte znakove kojima vas druga osoba poziva na razgovor. Izaberite pravi trenutak i mirno mjesto. Razgovor možete započeti pitanjem, npr.: “O čemu razmišljaš?” ili “Čega se najviše pribojavaš?” Ohrabrite sugovornika rečenicom poput: “Znam da ovakvi razgovori nisu jednostavni, ali bit će nam lakše...” Više slušajte, manje govorite. Potičite sugovornika da kaže više postavljajući pitanja.
- ☀️ Ne prekidajte šutnju, ona može osobi pružiti priliku da dotakne teme koje su joj važne. Dopustite osobi da izrazi svoje osjećaje.
- ☀️ Ako je prerano prekinete i počnete tješiti, mogla bi se zatvoriti.
- ☀️ Izbjegavajte riječi “sve će biti u redu” jer se mogu doživjeti kao umanjivanje problema.
- ☀️ Pristupite osobi bez moraliziranja.
- ☀️ Dajte joj do znanja da je prihvaćate bezuvjetno.
- ☀️ Ako vam osoba pokaže da ne želi razgovarati, poštujujte tu odluku.